

Către filiala Varșovia a KGB
Moscova,
2.6.1947 (Strict secret) K-AA/CC 113.
Indicație NK/003/47

Directivele de bază ale KGB pentru țările din lagărul sovietic

- Publicate și adnotate de Bogdan Ficeac în cartea „Tehnici de manipulare” -

1. Este interzisă primirea pe teritoriul ambasadelor a autohtonilor racolați de noi ca informatori. Întâlnirea cu acești oameni este organizată de serviciul special desemnat în acest scop, iar întâlnirile pot avea loc doar în locuri publice. Informațiile sunt preluate de către ambasadă, prin organele serviciilor speciale.

Activitatea de spionaj trebuia să se desfășoare în cel mai deplin secret, de obicei respectându-se "principiul dominoului", conform căruia fiecare verigă a serviciului de informații trebuia să cunoască numai cât îi era strict necesar în activitate. În același timp, contactele de lucru ale fiecărui agent se limitau numai la verigile imediat alăturate. Astfel descoperirea unui spion făcea mult mai dificilă căderea întregii rețele. Instrucțiunea, pe lângă referirile la păstrarea confidențialității racolărilor de informatori, relevă rolul important jucat de ambasadele Uniunii Sovietice în formarea unor puternice rețele de spionaj pe teritoriul statelor unde funcționau.

2. Se va urmări ca între soldații noștri și populația civilă să nu se producă legături de nici un fel. Este inadmisibil ca ofițerii noștri să viziteze autohtoni la locuințele lor; este, de asemenea, inadmisibil ca simplii soldați să stabilească relații cu femei din rândul localnicilor. Nu se admite stabilirea de relații între soldații noștri și populația civilă, respectiv soldații autohtoni.

Pentru formarea unei armate eficiente, dezumanizarea inamicului este condiția esențială. Încetând să-și mai privească viitoarele victime ca pe niște ființe umane asemenea lui, soldatului îi va fi mult mai ușor să îndeplinească ordinele de atac, săucidă. De aceea este interzisă orice legătură afectivă cu dușmanul. Astfel de legături între membrii celor două tabere rivale ar face imposibil succesul tehnicilor de dezumanizare a viitoarelor victime și, mai mult, ar putea genera fenomene total nedorite (dezertări, nesupuneri la ordine etc). În același timp trebuie reamintit că cele mai puternice tehnici de manipulare se bazează pe izolarea individului (în cadrul unei cazărmi sau pe front, departe de viața normală), urmată de supunerea lui la un nou mod de comportament (dirijat prin regulamentele militare). Contactele interumane ar putea anihila foarte repede efectele izolării și ar putea sta la baza unor puternice relații emoționale ce ar zădărnici eforturile de obținere a unei supuneri necondiționate din partea soldatului față de ordinele superiorilor.

Toate acestea demonstrează fără putință de tăgadă că URSS considera toate statele-satelit niște potențiali inamici. Iar inamicii ar fi trebuit să fie îngenuncheați fără milă, chiar cu prețul unor masacre de proporții (așa cum

de altfel s-a și întâmplat).

Aceasta era adevărata față a "prieteniei" pe care marele vecin de la Răsărit o nutrea față de țările socialiste vecine.

3. Se va accelera lichidarea cetățenilor care întrețin legături neinițiate de noi cu Partidul Comunist Polonez, Partidul Socialist Polonez, cu interbrigadiștii, cu Organizația Tineretului Comunist Polonez, cu Armata de Acasă și alte asociații. În acest scop trebuie folosite elementele opoziției militare.

Oricât de sincere ar fi fost, legăturile cu partidele sau organizațiile "frățești" nu puteau fi inițiate decât în cadru organizat și supravegheat strict "de la Centru". Cei care îndrăzneau să acționeze din proprie inițiativă urmau să fie lichidați fără milă.

În acest scop se foloseau "elementele opoziției militare", pentru ca vina pentru ucideri să fie pusă pe seama inamicului. Grija de a controla total orice contacte cu partidele similare din țările-satelit demonstrează încă o dată atitudinea disprețuitoare și dușmănoasă a liderilor comuniști de la Moscova față de cei pe care chiar ei îi impuseseră la conducerea țărilor vecine. Oricând se puteau ivi motive pentru a-și executa fideli, motive reale sau imaginare, așa că relațiile cu aceștia nu puteau să depășească cadrul strict aprobat și controlat.

4. La acțiunile militare vor lua parte acei soldați care au stat pe teritoriul țării noastre (se are în vedere Uniunea Sovietică) înainte de a intra în Armata Kosciuzsco (Armata Polonă ce lupta de partea Armatei Sovietice pe teritoriul URSS). Se va ajunge la distrugerea ei totală.

În timpul șederii în Uniunea Sovietică, soldații erau supuși unui intens proces de spălare a creierului, pentru a li se inocula un sentiment de fidelitate necondiționată față de Moscova. Astfel ei deveneau demni de încredere în desfășurarea unor acțiuni militare. Și totuși efectul îndoctrinării putea să dispară în timp, atunci când soldatul se înapoia în mijlocul conaționalilor săi, când își relua vechile obiceiuri și revenea la uzul limbii materne. Cu cât trecea timpul, controlul asupra lui era mai dificil de exercitat. De aceea armata aliaților, chiar dacă se dovedise tovarășă fidelă de luptă a celei sovietice, trebuia, în cele din urmă, să fie distrusă, pentru a înlătura orice surprize viitoare.

5. Trebuie realizată în mod accelerat unificarea tuturor partidelor într-un partid unic, având grijă ca toate rolurile-cheie să revină acelor oameni care aparțin serviciilor noastre secrete.

Controlul total asupra societății trebuia exercitat numai de la Centru. Sistemele totalitare, printre care și cele de sorginte comunistă, excludeau cu desăvârșire pluralismul politic. În cadrul lor nu exista decât o singură doctrină "corectă", anume cea propovăduită de liderii de la Centru. Orice deviere de la linie trebuia pedepsită cu cea mai mare severitate. Iar pentru aceasta, ea trebuia să fie sesizată cu maximum de operativitate de oamenii antrenați special pentru astfel de misiuni.

6. Unificarea tuturor organizațiilor de tineret. De la conducători de plase în sus, în poziții de conducere se vor repartiza oameni cu care sunt de acord serviciile noastre speciale.

Membrii organizațiilor de tineret reprezentau schimbul de mâine al partidului unic. De aceea trebuia să fie verificați cu atenție, pentru a rămâne fideli Moscovei, indiferent în ce situație se va afla țara lor. Tinerii constituiau

de asemenea materia primă pentru formarea "omului nou", iar cei aleși pentru a face parte din respectivele organizații ar fi trebuit să reprezinte "crema" viitoarelor detașamente credincioase pe veci Kremlinului.

7. Se organizează și se urmărește ca funcționarii aleși deputați la congrese să nu-și poată păstra mandatul pe întreaga perioadă ce le stă în față. Deputații nu pot convoca în nici un caz ședințe între întreprinderi. Dacă nu există altă soluție și o asemenea ședință trebuie totuși convocată, se vor îndepărta acei oameni care au activitate legată de proiectarea concepțiilor și avansarea revendicărilor. Pentru fiecare congres se vor pregăti oameni noi și doar cei vizați de serviciile noastre secrete vor fi aleși.

Nici o personalitate autohtonă nu trebuia să aibă ocazia de a dobândi prea multă autoritate. Autoritatea ar fi făcut-o mult mai greu de controlat. Obstrucționarea permanentă a celor competenți, înlocuirea lor conform principiului "rotirii cadrelor" făceau imposibilă impunerea lor în fața concetățenilor. Astfel influența lor asupra celor din jur era redusă la maximum, iar căile de manipulare de la Centru rămâneau deschise.

8. Se va acorda o atenție deosebită persoanelor cu capacități organizatorice și cu șanse sigure de popularitate. Acești oameni trebuie cooptați, iar în cazul în care se opun, nu li se vor oferi posturi ierarhic superioare.

Nici un autohton nu trebuia să capete prea multă popularitate, prea multă aderență la mase. Popularitatea îl făcea greu de controlat. Competenții ori se racolau, ori se anihilau. Cu orice preț, cale de mijloc nu exista.

9. Se va urmări ca funcționarii de stat (exclusiv organele de securitate și din industria minelor) să aibă retribuții mici. Aceasta se referă îndeosebi la sfera sănătății, justiției, culturii, respectiv la cei care dețin funcții de conducere.

În permanență, trebuia ca toți cei care puteau genera curente de opinie, care puteau juca rolul unor agenți de influență sau care puteau aduna adepți în jurul lor să fie reduși la tăcere. Salariile mici îi obligau la un trai mizer. Trebuia să fie umiliți, făcuți să se preocupe de supraviețuirea zilnică, pentru a nu mai avea timp de altceva. Oamenii de cultură, medicii, lucrătorii din justiție, ceilalți funcționari de stat, care prin natura profesiei lor puteau avea un ascendent asupra semenilor, să fie minimalizați, supuși disprețului. Justiția, mai ales, trebuia târâtă în criză, pentru a-i face pe judecători total dependenți față de Putere. Excepție făceau lucrătorii din securitate, a căror fidelitate trebuia întreținută prin oferirea unor privilegii, dar și minerii. Aceștia din urmă, din pricina izolării totale în care își petrec majoritatea timpului, sunt foarte influențabili, foarte ușor de manipulat. Orice scânteie de nemulțumire poate aprinde un veritabil butoi de pulbere, imposibil de controlat. De aceea salariile mai mari decât media erau menite să le inducă un sentiment de fidelitate față de Centru, în virtutea căruia puteau fi scoși în orice moment pentru a servi intereselor ascunse ale manipulatorilor, fără ca ei să-și dea seama

10. În toate organismele de guvernământ, respectiv în majoritatea uzinelor, trebuie să avem oameni care conlucrează cu serviciile noastre speciale (fără știrea organelor administrative locale).

Marile colectivități muncitorești reprezentau în permanență un pericol potențial. Așa cum, în trecut, nemulțumirile lor au putut fi exploatate foarte ușor pentru declanșarea revoluțiilor prin care a fost instaurat sistemul comunist, și în continuare ei se puteau revolta oricând împotriva mizeriei

zilnice. În fond, muncitorii nu aveau de pierdut "decât lanțurile". Pe baza acestei concepții ei au fost folosiți în revoluții, dar tot în virtutea ei se puteau răzvrăti oricând împotriva noilor stăpâni. Liderii de la Kremlin cunoșteau foarte bine strategia răsturnării unui regim cu ajutorul muncitorilor și se temeau că îi vor cădea victime la rândul lor. Ceea ce, în multe cazuri, s-a și întâmplat. Spre exemplu, în România, regimul ceaușist s-a prăbușit definitiv în momentul în care marile colective muncitorești s-au alăturat revoluționarilor din stradă. Din aceste motive, trebuia ca muncitorii să fie supravegheați permanent, cu atenție, de oameni special pregătiți, infiltrați în rândurile lor.

11. Se va urmări cu strictețe ca presa autohtonă să nu transmită date privind calitatea și sortimentul mărfurilor ce ni se transportă. Nu este voie ca această activitate să se cheme comerț. Trebuie neapărat menționat faptul că e vorba de schimburi de mărfuri.

Marele vecin de la Răsărit nu trebuia perceput ca un partener de afaceri, ci ca un prieten. Iar cu un prieten nu faci afaceri, deoarece, mai devreme sau mai târziu, pot apărea suspiciuni ori nemulțumiri, mai ales din partea celui aflat în inferioritate. De aceea trebuia păstrat un secret absolut și asupra mărfurilor trimise în URSS. În plus, sintagma "schimburi de mărfuri" inducea impresia unui avantaj reciproc, ce masca jaful practicat de liderii de la Moscova în detrimentul statelor-satelit.

12. Se vor exercita presiuni asupra serviciilor, în sensul neacordării de acte de proprietate asupra pământului; actele vor arăta calitatea de lot dat în folosință, dar nu de proprietate a deținătorului.

Sentimentul de proprietate trebuia anihilat prin orice mijloace. Distrugându-i suportul material al independenței personale, individul putea fi făcut să-și piardă complet identitatea și apoi cufundat cu mult mai multă ușurință în anonimatul maselor de manevră supuse necondiționat autorităților.

13. Politica față de mica gospodărie țărănească să urmeze acel curs pentru a o face nerentabilă. După aceea trebuie începută colectivizarea. În cazul în care ar interveni o rezistență mai mare, trebuie redusă împărțirea mijloacelor de producție, concomitent cu creșterea obligațiilor de predare a cotelor. Dacă nu se ajunge la rezultatul scontat, trebuie aranjat ca agricultura să nu poată asigura aprovizionarea întregii țări, astfel ca necesarul să fie acoperit prin import.

Proprietatea particulară trebuia distrusă, mai ales la țară. Micul proprietar agricol avea un grad mai mare de independență datorită faptului că își putea asigura cele necesare traiului, și chiar ceva în plus, în cadrul propriei sale gospodării. El nu mai depindea de relațiile cu cei din jur pentru a supraviețui și nici nu era prea preocupat de obținerea unor înalte poziții sociale sau de alte privilegii. Micul proprietar agricol trăia într-o cvasiizolare, fapt care îl făcea foarte greu de manipulat. De aceea trebuia înlăturat suportul ce îi dădea siguranța zilei de mâine și forța de a rezista, îndârjit și tăcut, tuturor presiunilor. Țăranul știa că puterea lui stătea în pământ și în mica gospodărie din care își asigura traiul zilnic, de aceea era imposibil de aplicat o metodă directă pentru a-l deposeda de ceea ce avea mai scump. În acest sens, strategii comunismului au apelat la o manevră indirectă și anume la subminarea micii proprietăți private, gradat, prin diverse metode,

făcând-o nerentabilă. Sărăcit, hărțuit, lipsit de speranță în ceea ce privește viitorul, micul proprietar trebuia în cele din urmă să se supună colectivizării. Iar dacă totuși rezistența continua, trebuia să se apeleze la import, pentru a-i da lovitura de grație. Metoda a fost adoptată în mai toate statele socialiste, în primele decenii ale formării acestora, dar și mai târziu. Spre exemplu, în România, în 1992 și 1993 s-a apelat la importul de grâu, deși micii producători obținuseră producții dincolo de așteptări.

14. Trebuie făcut totul ca hotărârile și ordinele — fie acestea cu caracter juridic, economic sau organizatoric — să fie nepunctuale.

În statele-satelit trebuia păstrată permanent o stare de dezorganizare. Trebuia ca legile să se bată cap în cap ori să vină prea târziu, ordinele și hotărârile să fie ineficiente, ierarhiile să nu aibă stabilitate ș.a.m.d. Menținând haosul, societatea își păstra slăbiciunile și putea fi foarte ușor de controlat. Oamenii nu aveau posibilitatea să-și solidifice un sistem propriu de valori, sentimentul de insecuritate se accentua, iar manipulatorii aveau astfel un teren extrem de propice pentru acțiune.

15. Trebuie făcut totul ca anumite cazuri să fie discutate concomitent de mai multe comisii, oficii sau institute, însă nici una dintre ele să nu aibă drept de decizie înainte de a se consulta cu celelalte (fac excepție cazurile ce vizează industria minelor).

O altă strategie menită să inducă haosul, să împiedice formarea unor ierarhii funcționale, să nu ofere posibilitatea vreunei instituții sau alteia de a acumula prea multă autoritate. De fapt, o variantă a vechiului principiu "dezbină și stăpânește". Excepție face industria minelor, deoarece minerii constituiau armata de rezervă a regimului, prin faptul că ei puteau fi manipulați cu extremă ușurință. Iar pentru ca efectul manipulării să fie cel scontat, era necesar ca în rândurile celor din subteran să funcționeze impecabil simțul ierarhiei. La un singur semn al celui pe care îl considerau lider (evident, acesta fiind agent KGB), trebuia ca ei să se mobilizeze și să acționeze pentru îndeplinirea ordinelor, fără nici un comentariu sau reținere. Izolarea totală de lumea exterioară dădea posibilitatea liderului să-i convingă că numai ce spunea el era "corect" și "bine" pentru ei. O veritabilă armată de roboți, păstrată în subterane, gata de acțiune la orice moment.

16. Autoconducerea din uzină nu poate exercita nici o influență asupra activității din uzină. Poate lucra doar la punerea în practică a hotărârilor.

Trebuia ca principiile socialiste vehiculate tot timpul, precum și cel al "autoconducerii muncitorești", să rămână numai pentru fațada propagandistică și, eventual, pentru a arunca vina tuturor nereușitelor asupra colectivelor înseși. Dar realizările trebuie atribuite doar "viziunii înțelepte" a conducătorilor de la Centru. În acest sens, Centrul trebuia să coordoneze nemijlocit întreaga activitate, iar "autoconducerea" uzinală să îndeplinească doar rolul simplului executant. Asta și pentru a evita, iarăși, acumularea de autoritate sau de popularitate de către unii oameni din colectivele muncitorești, competenți, dar neverificați și neînregimentați.

17. Sindicatele nu au dreptul de a se împotrivi conducerii. Sindicatele trebuie să fie ocupate cu alte probleme, spre exemplu cu organizarea odihnei în concedii, discutarea cererilor de pensii și împrumuturi, programe culturale și distractive, organizarea de excursii, repartizarea mărfurilor deficitare, justificarea unor puncte de vedere și decizii ale conducerii politice.

Rolul sindicatelor, ca și al tuturor celorlalte organizații civice, obștești, de tineret etc. trebuie să fie acela de simpli vasali aflați sub controlul total al partidului unic, mai bine zis al Centrului de la Kremlin. Ele trebuie să îndeplinească orbește ordinele, să promoveze politica partidului unic, să capaceze energiile populației spre diverse alte sectoare, pentru a restrânge riscul apariției unor nemulțumiri sau răzvrătiri. Deși purtau denumirea unor organisme existente și în statele democratice, pentru a induce o aparență de libertate, ele se deosebeau fundamental de acestea. În statele democratice, sindicatele și celelalte organizații neguvernamentale se află total în slujba membrilor sau a cetățenilor lor. În sistemele totalitare, ele se aflau și se află încă și astăzi, în numeroase zone ale globului, numai în slujba partidului unic, acționând, subtil sau chiar fățiș, împotriva intereselor legitime ale cetățenilor.

18. Trebuie avansați numai acei conducători care execută impecabil sarcinile primite și nu le analizează depășind cadrul activității lor.

Conducerea de la Kremlin nu avea nevoie, în statele-satelit, de parteneri, ci de executanți. Această politică trebuia aplicată până la nivelul celei mai neînsemnate întreprinderi. Criteriul de avansare nu trebuia să fie competența, autoritatea, inteligența sau popularitatea, ci fidelitatea necondiționată față de Centru. Faptul că fidelitatea era cultivată, în majoritatea cazurilor, numai la cei incapabili, pentru că ei erau cei mai zeloși executanți, nu deranja, ba chiar era de dorit. Nu contau uriașele pierderi suferite de economiile țărilor socialiste prin promovarea incompetențelor. Scopul era păstrarea unui control total asupra fiecărui segment al vieții politice, economice, sociale și culturale. Iar dezastrul era chiar de dorit, pentru că bunăstarea ar fi oferit oamenilor răgazul de a gândi.

19. În legătură cu activitatea localnicilor cu funcții de partid, de stat sau administrative, trebuie create asemenea condiții, încât să fie compromiși în fața angajaților, astfel devenind imposibilă întoarcerea lor în anturajul inițial.

Din nou, oricât de fideli ar fi fost Kremlinului, partenerii de ideologie din țările-satelit nu puteau fi lăsați să dobândească prea multă putere. Indiferent de serviciile aduse Moscovei, trebuia ca înalții funcționari de partid sau de stat din țările "frățești" să fie compromiși iremediabil, chiar aruncați în temniță, cel mai adesea în urma unor procese de "demascare" sau prin reconsiderarea trecutului lor conform unor concepții și reguli inventate special în acest scop. Istoria perioadei comuniste din mai toate țările Europei Centrale și de Est dovedește că principiul a fost aplicat temeinic, decenii la rând. De fiecare dată când un nou lider venea la conducerea țării, cei de dinaintea lui erau blamați, judecați, înfierați, întemnițați ș.a.m.d. Niciodată, în perioada existenței regimurilor comuniste, cei acuzați nu au mai putut să revină la putere.

20. Cadrelor militare autohtone li se pot încredința poziții de răspundere în locuri unde deja sunt plasați oamenii serviciului special.

Armata trebuia și ea supravegheată îndeaproape, prin agenți infiltrați în poziții-cheie. Fiecare personalitate militară autohtonă trebuia să aibă cel puțin o "umbră" din cadrul KGB, care să-i raporteze orice mișcare, să-i afle slăbiciunile, în vederea unui eventual șantaj viitor, dar, totodată, să poată cunoaște în amănunt și cele mai secrete planuri militare ale armatelor "frățești". Cum infiltrarea spionilor în colective de conducere deja formate

atrăgea după sine unele riscuri, era mult mai eficientă promovarea cadrelor militare autohtone în locuri unde deja se aflau implantați agenți KGB, astfel încât autoritatea militarilor din țările-satelit să crească în același timp cu cea a agenților Kremlinului.

21. În cazul fiecărei acțiuni armate și cu ocazia tragerilor, cantitatea muniției va fi controlată permanent și cu seriozitate, indiferent de tipul de armă.

Întotdeauna se putea ivi posibilitatea unei conspirații militare având ca scop declanșarea unei revolte împotriva stăpânului de la Răsărit. De aceea, alături de supravegherea tuturor persoanelor influente din armată, trebuia controlată minuțios muniția existentă, pentru a nu permite formarea unor stocuri clandestine, care să fie folosite ulterior.

22. Trebuie ținut sub observație fiecare institut de cercetare și laborator.

Progresele științei puteau oferi oricând un atu pentru contracararea influenței rusești sau pentru preluarea supremației într-un anumit domeniu. De aceea institutele de cercetări trebuie supravegheate cu atenție pentru a contracara astfel de eventualități, dar și pentru a prelua, prin activități specifice spionajului economic, orice descoperire demnă de interes.

23. Trebuie acordată o mare atenție inventatorilor, inovatorilor, respectiv dezvoltată și sprijinită activitatea lor, dar fiecare invenție trebuie înregistrată cu consecvență la Centru. Este permisă doar realizarea acelor investiții care au aplicabilitate în industria minelor sau cele care au indicațiile noastre speciale. Nu se pot realiza acele invenții care ar asigura creșterea producției de produse finite și, paralel cu aceasta, scăderea extracției și a producției de materii prime sau ar împiedica îndeplinirea deciziilor. Dacă o invenție a devenit cunoscută, trebuie organizată vânzarea acesteia în străinătate. Documentele cuprinzând date cu privire la valoarea și descrierea invenției nu se publică.

Și activitatea inventatorilor și a inovatorilor trebuia supusă celui mai strict control. Dacă unele invenții ar fi dus la accelerarea progresului economic și la creșterea gradului de bunăstare a populației, trebuia să fie subminate. Populația trebuia menținută la limita subzistenței pentru a deveni total dependentă de măsurile luate de liderii sistemului, iar economiile statelor-satelit să fie total dependente de relațiile cu Uniunea Sovietică. Excepție făcea industria minelor, a cărei dezvoltare trebuia să ofere, pe de o parte, materia primă necesară în orice moment economiei și, pe de alta, bunăstarea minerilor, care puteau fi folosiți oricând drept armată fidelă de rezervă. Dacă totuși unele invenții deveneau cunoscute, aveau să fie exploatare în folosul statului, pentru că nici o sursă de venit nu trebuia neglijată. Însă invențiile rămâneau secrete, pentru a nu atrage cuiva atenția asupra acestei politici oculte de supraveghere și utilizare a lor.

24. Punctualitatea transporturilor trebuie perturbată (mai puțin cele cuprinse în îndrumările din NG 552-46).

Cu cât haosul creștea, cu atât țara respectivă, populația ei, era mai ușor de stăpânit. În plus, trebuia ca oamenii să fie în permanență preocupați de ceva, nemulțumiți de activitatea vreunui șofer sau a altuia, agasați de întâzieri ori de aglomerație, pentru a-și pierde obișnuința gândirii lucide, pentru a nu observa că întreg sistemul era greșit. În plus, în momente de cumpănă, când mizeria traiului cotidian atingea insuportabilul, orice reglementare minoră însoțită de înfierarea publică a unor țapi ispășitori putea dezamorsa tensiunea, atrăgând chiar recunoștința populației pentru

scurtul moment de respiro. Apoi tactica era reluată.

25. În uzine trebuie inițiate diferite ședințe și conferințe profesionale, trebuie notate propunerile, observațiile ce au fost expuse, respectiv autorii acestora.

Preocupările de ordin profesional ale cetățenilor și îndeosebi ale celor din marile centre industriale trebuie să fie cunoscute cu precizie pentru a nu face loc surprizelor. Dar nu numai cunoscute, ci și notate, clasificate, arhivate, pentru a urmări evoluția profesională a fiecărui individ în parte, modul său de gândire, motivele de satisfacție sau de nemulțumire, dorințele și potențialul intelectual ș.a.m.d. Având aceste fișe individuale se putea anticipa și comportamentul fiecăruia în anumite situații.

26. Trebuie popularizate discuțiile cu muncitorii care se ocupă de probleme actuale legate de producție, respectiv cele care critică trecutul și problemele locale. Nu se vor înlătura cauzele fenomenelor în discuție.

Preocupările și gândurile clasei "conducătoare" trebuie canalizate spre probleme de muncă ori locale, pentru a evita întrebările grave ce puteau apărea în mințile unora. De asemenea, pentru a demonstra că sistemul comunist încuraja libertatea de opinie (așa cum susțineau ideologii de la Centru), erau încurajate pozițiile critice, dar, bineînțeles, numai la adresa trecutului sau a unor probleme minore, ce nu puteau duce la punerea în discuție a întregului sistem. Din aceleași motive era încurajată și autocritica. Dar pentru ca astfel de discuții diversioniste să poată continua la nesfârșit, era esențială păstrarea cauzelor ce le făceau posibile.

27. Luările de poziție ale conducerilor autohtone pot avea coloratură națională sau istorică, dar nu pot duce la unitate națională.

Pentru păstrarea unei aparențe de independență față de Moscova, erau îngăduite luările de poziție cu substrat istoric (bineînțeles, era vorba de istoria națiunilor respective rescrisă în cheie comunistă), sau naționalist (în acest caz, pentru a amplifica tensiunile interetnice în spiritul bine cunoscutului principiu "dezbină și stăpânește"). Trebuia însă respectată limita dincolo de care ar fi putut apărea unele revendicări teritoriale întemeiate. Chiar și după colapsul comunismului, în unele țări din sfera de influență moscovită directiva a fost aplicată în continuare. Spre exemplu, în România, după revoluția din decembrie 1989, tendințele naționaliste au răbufnit cu furie, dar nu s-a mers până la depunerea unor eforturi concrete, susținute, pentru reunificarea țării cu teritoriile românești de dincolo de Prut.

28. Trebuie acordată o mare atenție ca nu cumva să existe rețele de apă neracordate la rețeaua principală în cartierele în curs de reconstrucție sau nou construite. Canalizarea veche și fântânile trebuie lichidate sistematic pe parcurs.

Apa este esențială pentru supraviețuirea omului. În cazul unor revolte foarte greu de contracarat, controlul asupra rețelelor de apă oferea posibilitatea declanșării unor acțiuni diversionist-teroriste cu efect catastrofal asupra insurgenților. Pentru reușita totală a acestor acțiuni era necesar ca toate rețelele de apă se fie conectate la un sistem central, iar sursele independente să fie distruse. De fapt, metoda era cunoscută și aplicată, în diverse variante, de foarte mult timp. Spre exemplu, popoarele din vechime, în fuga lor din calea năvălirilor barbare, aveau întotdeauna grijă să otrăvească fântânile. De asemenea, existența sistemului unic de

alimentare cu apă făcea posibilă și aplicarea altor diversiuni, cum ar fi răspândirea zvonurilor privind otrăvirea apei potabile, ce amplificau starea de tensiune, de nesiguranță, făcându-i vulnerabili pe cei vizați. În timpul revoluției din România au fost utilizate intens astfel de zvonuri.

29. Reconstrucția obiectivelor industriale și construcția celor noi se vor face având în vedere ca materialele reziduale să fie dirijate în depozitele de apă ce ar putea folosi drept rezerve de apă potabilă.

Nu numai fântânile și sistemele independente de alimentare cu apă trebuie distruse, ci și orice altă rezervă potențială de apă potabilă. În acest sens era impusă poluarea lacurilor, a râurilor, a pânzelor freatice etc.

30. În orașele reconstruite sau nou-construite nu se admit în locuințe spații excedentare, care ar putea folosi la adăpostirea pe o perioadă mai lungă a animalelor sau depozitarea rezervelor de alimente.

Tot în eventualitatea apariției unor mișcări de rezistență sau a altor situații de criză, trebuie să fie reduse la maximum șansele de supraviețuire a celor care luptau împotriva sistemului.

31. Întreprinderile proprietate personală și industriașii vor primi doar acele cantități de materii prime și utilaje care să împiedice producția de calitate. Prețul acestor mărfuri să fie mai mare decât prețul produselor similare ale întreprinderilor de stat.

În unele state socialiste au mai continuat, un timp, să existe și întreprinderi particulare. Dar ele au fost subminate, pentru a da faliment în cel mai scurt timp posibil. Asemenea cazuri erau apoi folosite de propaganda comunistă ca exemple "vii" ale superiorității sistemului de producție socialist față de cel capitalist.

32. Trebuie facilitată extinderea proprietății de stat la cel mai înalt grad în toate domeniile. Este admisă criticarea activității organelor administrative, însă nu se admite nicidecum scăderea numerică a personalului și nici funcționarea lor normală.

Controlul statului, respectiv al partidului unic, trebuia impus în absolut toate domeniile. Pentru a facilita acest lucru era necesară crearea unui uriaș sistem birocratic, în cotloanele căruia să se piardă orice revendicare rațională, orice inițiativă nedorită, orice manifestare de independență. Sistemul birocratic putea fi criticat, pentru a da nemulțumiților iluzia că își pot exprima liber părerile, dar nu trebuia împiedicat să funcționeze.

33. Trebuie să se aibă o mare grijă de toate proiectele de fabricație din industria minieră, respectiv din întreprinderile indicate în mod special. A se împiedica aprovizionarea bună a pieței interne.

"Pârghiile" economiei socialiste trebuie păstrate în mâinile celor de la Centru. Din nou, o atenție specială este acordată industriei miniere, precum și celorlalte "sectoare prioritare". În ce privește populația, aceasta trebuia menținută la limita subzistenței. Obținerea unui strict necesar pentru viața de zi cu zi trebuia să devină preocuparea permanentă a fiecărui individ, pentru a nu mai avea timp să gândească. În același timp, se crea posibilitatea recompensării celor fideli cu permisiunea de a se aproviziona pe filiere preferențiale.

34. Trebuie acordată o atenție deosebită bisericilor. Activitatea cultural-educativă trebuie astfel dirijată ca să rezulte o antipatie generală împotriva acestora. E necesar să fie puse sub observație tipografiile bisericesti, arhivele, conținutul predicilor, al cântecelor, al educației religioase, dar și cel al

ceremoniilor de înmormântare.

Biserica putea oferi un refugiu, îl putea conecta pe individ la un alt sistem de valori, la o altă viziune asupra existenței, îi putea da un sprijin pentru a rezista celor mai aspre încercări. Biserica trebuia anihilată, pentru ca singura "știință sacră" să rămână ideologia comunistă.

35. Din școlile elementare, de specialitate, dar mai ales din licee și facultăți trebuie să fie înlăturați profesorii care se bucură de popularitate. Locurile lor vor fi ocupate de oameni numiți. Să se analizeze diferențele dintre materii, să fie redusă cantitatea de material documentar, iar la licee să se oprească predarea limbilor latină și greacă veche, a filozofiei generale, a logicii și geneticii. Cu ocazia predării istoriei nu trebuie amintit care dintre domnitori a servit sau a vrut să servească binele țării, ci trebuie arătată mișelia regilor și lupta poporului asupra. În școlile de specialitate trebuie introdusă specializarea restrânsă.

Profesorii care se bucură de popularitate sunt foarte greu de controlat. Atenția deosebită ce li se acordă e motivată de faptul că, lucrând cu tinerii, le pot forma acestora concepții și atitudini ostile ideologiei comuniste. Mai mult, atitudinile deprinse la o vârstă fragedă au șanse considerabile să se păstreze toată viața. De aceea se impunea obligatoriu înlocuirea dascălilor populari cu politrucii convinși. Materialul documentar folosit în procesul de învățământ trebuia să fie redus cât mai mult pentru a le transmite elevilor doar rudimente de cultură generală, rudimente permise de cenzura regimului. Adevărata învățătură urma să fie cea din manualele de socialism științific, economie politică, precum și din toate celelalte manuale rescrise în cheia ideologiei comuniste. Studiul limbilor latină și greacă veche trebuia interzis în licee pentru a nu le da posibilitatea elevilor să aibă acces direct la operele unor mari gânditori ai lumii. Filozofia generală era interzisă, singura filozofie "adevărată" fiind cea marxist-leninistă; individul nu trebuie să aibă vreun termen de comparație pentru a ajunge să-și pună întrebări periculoase. De asemenea, era interzis studiul logicii, pentru că ea i-ar fi putut face pe unii să aibă ideea de a judeca logic ideologia comunistă. Genetica, precum și alte științe de avangardă, ar fi putut deschide noi orizonturi cognitive, din perspectiva cărora materialismul dialectic, darwinismul, ori socialismul științific ar fi părut desuete și chiar false. O atenție specială se acorda rescrierii istoriei. În acest context, chiar dacă respectiva națiune ar fi avut înaintași de marcă, trebuia ca ei să fie minimalizați, pentru a permite ca inocularea urii față de sistemul monarhist și capitalist să aibă eficiență maximă. În școlile specializate era recomandată specializarea îngustă, menită să-l transforme pe om într-un robot foarte priceput în domeniul său de activitate, dar neputincios în rest.

36. Trebuie să fie inițiată organizarea unor acțiuni cu caracter artistic sau sportiv care să sărbătorească lupta autohtonilor împotriva cotropitorilor (exclusiv rușii, îndeosebi nemții) și care să popularizeze lupta pentru socialism.

Din când în când, populația avea nevoie și de o porție de "circ". Acesta însă trebuia să îndoctrineze cetățenii. Istoria era rescrisă, astfel încât orice sărbătoare națională se transforma în prilej de glorificare a "luptei pentru socialism" și, eventual, a "mult iubitorilor" conducători.

37. Pe plan local este interzisă apariția unor opere despre acei autohtoni care înainte de revoluție și în perioada celui de-al doilea război mondial au trăit la noi.

Iluzia independenței față de Moscova a statelor-satelit trebuia păstrată pentru a nu zgândări în mod inutil orgoliul național al popoarelor vasale. Și se păstra și secretul asupra trecutului acelor personalități autohtone (multe dintre ele în funcții importante, mergând până la cea supremă în stat și partid, sau în rezerva de cadre), personalități care au fost pregătite din punct de vedere ideologic pe teritoriul Uniunii Sovietice, antrenate în spiritul unei fidelități absolute față de Kremlin.

38. Dacă se constituie o organizație care ar sprijini alianța cu noi, dar totodată ar stăruia asupra controlului activității economice a conducerii oficiale, imediat se va porni împotriva ei o campanie de acuzare a naționalismului și șovinismului. Se va începe cu: profanarea monumentelor ce ne aparțin, distrugerea cimitirelor, difuzarea unor manifeste din care să rezulte ponegrirea națiunii și a culturii noastre și îndoiala față de înțeleșul contractelor încheiate cu noi. În munca de propagandă trebuie implicați și localnicii, folosindu-ne de ura care există împotriva acelor organizații.

În statele socialiste puteau apărea diverse organizații având la bază ideologia comunistă, și chiar declarativ filoruse. Întotdeauna însă exista pericolul ca declarațiile de fidelitate față de Moscova să reprezinte doar o fațadă în spatele căreia aceste organizații să încerce promovarea independenței naționale, cel puțin din punct de vedere economic. A le interzice de-a dreptul era dificil, pentru că nu se puteau invoca în mod clar incompatibilități ideologice și nici nu se dorea zgândărirea orgoliului național al cetățenilor din țara respectivă. De aceea se recomanda utilizarea unei diversiuni constând în acuzarea organizației în cauză de naționalism și șovinism. În doctrina comunistă, naționalismul era definit drept o "armă politică a burgheziei, folosită în scopul atârării urii naționale, pentru a justifica asuprirea națională, pentru a ascunde tendințele sale expansioniste, pentru a împiedica unitatea de luptă a oamenilor muncii împotriva exploatării". Naționalismul era în totală opoziție cu "internaționalismul proletar". La rândul său, șovinismul se definea ca "atitudine politică anacronică și retrogradă". Dar aceste "păcate ideologice" puse în seama organizației vizate ar fi trebuit susținute de fapte reprobabile pe măsură. De aceea se trecea la înscenarea unor fapte de o extremă gravitate precum profanarea de monumente, răspândirea de manifeste ostile Uniunii Sovietice și "prieteniei" dintre țara respectivă și marele vecin de la Răsărit ș.a.m.d. În același timp, oricând puteau fi găsiți localnicii care să poată fi folosiți drept cozi de topor, în scopul provocării unei aversiuni totale a populației față de organizația vizată. Motivele anihilării fiind astfel create, lovitura finală devenea extrem de simplă.

39. Se va avea grijă de construcția și reconstrucția șoselelor, a podurilor, a drumurilor și rețelelor de legătură, astfel ca în cazul în care este nevoie de o intervenție armată, locul rezistenței sau al concentrării forțelor reacționare să fie accesibil din toate părțile.

Uluitoarea viteză cu care trupele sovietice au intervenit în Cehoslovacia anulului 1968 reprezintă o confirmare elocventă pentru importanța acestei instrucțiuni.

40. Atenție ca reprezentanții opoziției politice să fie închiși. Să se prelucreze acei opozanți care se bucură de stima populației. Înainte ca ei să se întipărească în conștiința maselor, trebuie lichidați prin așa-numite "întâmplări neprevăzute" sau închiși sub acuzație de crimă de drept comun.

Reprezentanții opoziției politice nu puteau rămâne în libertate pentru că foarte ușor ar fi putut deveni nuclee de cristalizare a unor noi mișcări de rezistență anticomunistă. În același timp trebuia evitată cu foarte mare grijă martirizarea lor, pentru a nu rămâne în conștiința contemporanilor și a generațiilor viitoare drept exemple de verticalitate morală. Deoarece păstrarea unui secret absolut asupra sorții lor era imposibilă, se impunea demolarea imaginii pe care o aveau în ochii populației. În acest scop, erau acuzați și condamnați pentru delikte de drept comun. În alte cazuri se răspândeau zvonuri și chiar "dovezi" despre colaborarea lor cu diverse forțe antinaționale sau chiar, mai târziu, cu serviciile de securitate. Iar atunci când se considera că înscenările ar fi luat prea mult timp, erau lichidați pur și simplu prin "întâmplări neprevăzute".

41. Trebuie împiedicată reabilitarea celor condamnați în procese politice. Iar dacă devine inevitabilă, se admite doar cu condiția ca acest caz să fie considerat o greșeală judecătorească: nu va avea loc reluarea procesului, respectiv pricinuitorii judecății greșite nu vor fi convocați.

Sistemul comunist era "perfect". În "cea mai bună dintre lumi, justiția nu putea greși, mai ales din punct de vedere ideologic. Dacă totuși se iveau cazuri în care reabilitarea unor condamnați în procese politice devenea inevitabilă, "greșeala" trebuia atribuită unor oameni, nu sistemului în sine. Tot pentru a nu se ajunge la punerea în discuție a sistemului era interzisă cu desăvârșire reluarea procesului. Pricinuitorii erorii judiciare erau și ei învăluiți în uitare, pentru a nu atrage prea mult atenția opiniei publice asupra dedesubturilor procesului și implicit a sistemului.

42. Acei conducători numiți de către partid, care prin activitatea lor au produs pierderi sau au trezit nemulțumirea angajaților, să nu fie chemați în judecată. În cazuri drastice se recheamă din funcție, fiind numiți în poziții similare sau superioare. La sfârșit vor fi puși în funcții de conducere și ținuți în evidență ca și cadre de rezervă pentru perioada schimbărilor ulterioare.

Incompetenții promovați în funcții superioare, care au produs pierderi substanțiale sau au creat tensiuni nedorite în rândul subalternilor, nu erau învinuiți, nici trimiși în judecată, pentru că asemenea acțiuni ar fi atras atenția asupra întregului sistem de promovare a cadrelor și, în ultimă instanță, ar fi erodat credibilitatea regimului. Dacă situația devenea intolerabilă, erau revocați din funcții și trecuți în posturi echivalente sau chiar superioare ierarhic, pentru a demonstra populației că liderii nu au greșit atunci când i-au investit în respectivele funcții, ci de vină au fost unele situații obiective, cărora nimeni nu le-ar fi făcut față mai bine în acele momente. Chiar dacă motivația părea confuză și contradictorie, ea era utilizată ca atare și pentru a induce în conștiința publică ideea că existau "rațiuni superioare", de neînțeles pentru omul obișnuit, care au motivat schimbarea din funcție a respectivilor. În continuare incompetenții erau menținuți în posturi-cheie sau ca rezerve pentru procesul de "rotație a cadrelor", deoarece erau total dependenți de directivele de la Centru și, astfel, extrem de ușor de controlat. În plus, dosarele penale ce li se puteau întocmi în orice moment puteau fi utilizate cu eficiență garantată ca instrument de șantaj, dacă respectivii ar fi dat cel mai timid semn de nesupunere. Procedul a continuat să fie folosit și după colapsul comunismului, în unele țări est-europene. Spre exemplu, în România din timpul regimului Iliescu

sunt nenumărate exemple de miniștri sau de înalți funcționari de stat care, după compromiterea definitivă în anumite funcții, au fost "roțiți" în altele similare sau au fost numiți consilieri prezidențiali, în loc de a fi deferiți justiției, pentru a nu se da o confirmare oficială a greșelilor grave comise de conducerea de la București.

43. Se aduc la cunoștință publicului procesele acelor persoane cu poziție de conducere (în primul rând din cadrul armatei, ministerelor, serviciilor importante, cadrelor didactice) care sunt învinuite de atitudine împotriva poporului, a socialismului, a industrializării. E o acțiune ce atrage atenția maselor populare.

Sistemul comunist nu putea fi acuzat vreodată de greșeli. Mai ales din punct de vedere ideologic. Pentru a accentua această percepție în ochii opiniei publice, trebuia să se dovedească intransigent, îndeosebi cu cei care deviau de la linia politică impusă de la Centru, în timp ce se aflau în poziții de conducere. Debarasarea de astfel de opozanți politici periculoși trebuia mediatizată la maximum, pentru a demonstra populației că liderii comuniști nu fac nici un fel de discriminare și îi pedepsesc drastic pe cei cu atitudini "dușmănoase" la adresa poporului sau a socialismului. Totuși procesele politice de răsunet s-au împuținat cu timpul, pentru că politica șantajării "vinovaților" cu "petele" de la dosar s-a dovedit mult mai eficientă.

44. Cei care lucrează în diferite funcții trebuie să fie schimbați și înlocuiți cu muncitori cu cea mai slabă pregătire profesională, chiar necalificați.

Cei competenți erau foarte greu de manipulat. De aceea ei nu erau de dorit în funcții de conducere. În posturile-cheie trebuia să fie numiți doar cei total incompetenți, deoarece aceștia, pentru a-și păstra noile privilegii, deveneau fideli total conducerii de la Centru și îndeplineau cu strictețe numai directivele venite de sus.

45. Trebuie ca la facultăți să ajungă cu prioritate cei care provin din cele mai joase categorii sociale, cei care nu sunt interesați să se perfecționeze la nivel înalt, ci doar să obțină o diplomă.

Pentru ideologii totalitarismului, marile personalități ale culturii reprezentau cea mai mare amenințare. Asemenea personalități puteau desființa foarte ușor, cu argumente clare, rudimentara ideologie comunistă, puteau aduna în jurul lor alți oameni de valoare, puteau forma grupuri de rezistență tacită, dar extrem de eficientă în privința impactului asupra unei populații nemulțumite, erau greu de contracarat sau de aruncat în pușcării datorită renumelui lor internațional. Din aceste motive trebuia ca ei să fie anihilați în timp, prin izolare, prin umilire, prin înlocuirea cu noi "personalități", selectate dintre parveniții cu "origine socială sănătoasă", interesați numai de avansarea în ierarhia socială, științifică sau culturală, doar pe baza unei diplome și a relațiilor cu persoane influente din partid. În timp, strategia a avut sorți de izbândă, astfel că la prăbușirea regimurilor comuniste din estul și centrul Europei, mare parte din "elita" culturală ori științifică a respectivelor state era alcătuită din indivizi mediocri. Din păcate, aceștia s-au erijat imediat în reprezentanți "autentici" ai intelectualității și au invadat noua scenă politică, în timp ce adevăratele valori, decimate în timpul regimului comunist, au continuat să trăiască și să creeze în izolare și cvasianonimat, scârbite de noua mascaradă a democrațiilor de operetă.